

Lausunto sosiaali- ja terveysministeriölle sekä valtiovarainministeriölle eläkejärjestelmien erillisyyttä selvittävän työryhmän raportista

VD/1988/00.04.03/2019

RV/KML/LL

Sosiaali- ja terveysministeriö sekä valtiovarainministeriö ovat pyytäneet Vantaan kaupungilta viimeistään 18.4.2019 lausuntoa eläkejärjestelmien erillisyyttä selvittävän työryhmän raportista.

Eläkejärjestelmien erillisyyttä selvittävän työryhmän työ perustuu vuoden 2017 eläkeuudistukseen, jonka yhteydessä sovittiin toteutettavaksi kuntaeläkkeiden rahoitus selvityksen (2014) mukaiset toimet.

Työryhmän tehtävänä on ollut

- 1) selvittää, onko tarkoituksenmukaista ja mahdollista luopua kokonaan tai osittain nykyisestä kunnallisen ja yksityisen sektorin eläkejärjestelmien erillisyydestä, ja
- 2) jos työryhmä työssään päätyy siihen, että järjestelmien yhdistämistä ei ole tarkoituksenmukaista toteuttaa, tehdä ehdotus niistä pysyvistä tai määräaikaista toimista, jotka ovat siinä tilanteessa tarpeen.
- 3) Valmistelussa on arvioitava ratkaisun vaikutukset eläketurvan järjestämiseen sekä eri osapuoliin mahdollisesti kohdistuvat taloudelliset vaikutukset, kuten vaikutukset julkisen talouteen ja erityisesti kuntatalouteen, vaikutukset työntekijöihin, työnantajiin sekä kunnalliseen ja yksityisen sektorin eläkejärjestelmään.

Työryhmä on työnsä aikana analysoinut eläkejärjestelmien eroja ja mahdolliseen yhdistymiseen liittyviä kysymyksiä. Tehtyjen selvitysten perusteella työryhmä on raportissaan yksimielisesti katsonut, että eläkejärjestelmien yhdistäminen olisi mahdollista ja tarkoituksenmukaista. Mm. Kuntaliitto, Keva ja Kuntatyönantajat ovat olleet mukana selvitystyöryhmässä.

Eläkejärjestelmien erillisyyttä selvittäneen työryhmän raportti sisältää ehdotuksen eläkejärjestelmien yhdistämisen toteuttamistavasta. Käytännössä Keva jaettaisiin kahtia: työeläkelain mukaiseksi eläkevakuutusyhtiöksi ja ns. JulkisKevaksi, jonne jäisivät kunta-alan työntekijöille aiemmin kertyneet työntekijöiden eläkelakia paremmat eläke-etuudet.

Työryhmä esittää raportissaan, että eläkejärjestelmien yhdistäminen olisi mahdollista ja tarkoituksenmukaista toteuttaa 15-kohtaisella toimenpide-esityksellä. Työryhmä on hahmotellut esimerkinomaisen aikataulun siirtymäkausiin eläkejärjestelmien yhdistämiselle ja listauksen yhdistämiseen tarvittavista jatkotehtävistä. Työryhmän esityksen mukaan yhdistyminen tapahtuisi vuonna 2027, josta alkaen myös kunta-alan työntekijät vakuutettaisiin työntekijöiden eläkelain mukaisesti. Ennen muutosta kunnallisessa eläkejärjestelmässä ansaitut eläkkeet jaettaisiin kahteen osaan. Toinen osa laskettaisiin työntekijöiden eläkelain mukaan ja toinen osa olisi TyEL:ä parempi osuus.

Työryhmän esitykset vastaavat tavoitetta alentaa kuntatyönantajan eläkevakuutusmaksua. Kuntatyönantajan eläkevakuutusmaksu on Kevan päätöksellä kuluvana vuonna edelleen keskimäärin noin 4 prosenttiyksikköä suurempi kuin yksityisillä työnantajilla.

Henkilöstökeskus on tutustunut työryhmän raporttiin ja toteaa, että ehdotus kunnallisen ja yksityisen sektorin eläkejärjestelmien yhdistämisestä on kannatettava työryhmän raportissa kuvatulla tavalla.

Työryhmän toimeksianto on asettanut reunaehdot, jotka ovat ohjanneet selvitystyötä. Työryhmän työ on jakautunut useaan erityiskysymyksiä käsitteleviin alatyöryhmiin. Yhdistymisen jälkeen eläkejärjestelmän piirissä tehty työ vakuutettaisiin työntekijän eläkelain (395/2006) mukaan. Muutos ei saisi kuitenkaan vaikuttaa eläketurvan tasoon tai ansaittuihin eläkeoikeuksiin eikä yhdistymisellä tavoitella muutoksia keskimääräisen Tyel-eläkemaxsun tasoon. Muutoksen valmistelussa on hyvin pyritty siihen, että muutos on eri osapuolten kannalta kustannusneutraali. Lisäksi yhdistymisen jälkeen kaikilla työnantajilla olisi samanlaiset mahdollisuudet järjestää työeläketurva työeläkevakuutusyhtiössä, eläkekassassa tai eläkesäätiössä. Eläkelaitosten tulisi myös voida kilpailla lakisääteisistä työeläkevakuutuksista yli sektorirajojen.

Työryhmän esitys on hyvä, koska eläkejärjestelmien yhdistäminen kasvattaisi molempien eläkejärjestelmien osalta joukkoa, joka kantaa riskin mahdollisista toimintaympäristön muutoksista. Yhdistymisen jälkeen yhdistettyyn eläkejärjestelmään kohdistuvat riskit kannettaisiin yhdessä nykyisten yksityisen sektorin ja kunnallisen eläkejärjestelmän rahoittajien kesken. Eläkejärjestelmään vaikuttavia merkittäviä muutoksia voi tapahtua esimerkiksi työllisyydessä, sijoitusmarkkinoilla, syntyvyydessä tai keskimääräisen eliniän kehityksessä. Yhdistäminen myös poistaisi työvoiman siirtymisestä aiheutuvat eläkejärjestelmien maksupohjiin kohdistuvat riskit. Yhdistämisen jälkeen eläkejärjestelmillä ei enää olisi vaikutusta kunnallisten palvelujen tuottamistapaan (ostopalvelu, oma yhtiö vai oma tuotanto kunnassa/kuntayhtymässä) eikä mahdollisten rakennemuutosten yhteydessä tarvitsisi tehdä etuuksiin liittyviä erityisjärjestelyjä.

Raportti toteaa, että eläkejärjestelmien yhdistäminen on mahdollista ja tarkoituksenmukaista raportissa kirjatuin edellytyksin. Eläkejärjestelmien yhdistäminen ja kuntatyönantajien eläkevakuutusmaksun alentaminen yksityisten työnantajien tasolle on erinomainen tavoite. Nykyinen korkeampi työnantajamaksu nostaa merkittävästi kuntatyön kustannuksia ja voi houkutella ulkoistamaan ja yhtiöittämään kuntapalveluita, mikä ei välttämättä ole tavoiteltavaa.

Eläkejärjestelmien yhdistämisen selvittämistä tulee siis jatkaa raportin suositteleman 15-kohtaisen toimenpideluettelon kautta vakiintuneen eläkelainsäädäntöä koskevan työryhmäkoonpanon ja käytännön perusteella.

Raportti on kokonaisuudessaan luettavissa valtioneuvoston nettisivuilla: [Eläkejärjestelmien erillisyyss työryhmän raportti](#)

Kaupunginhallitus 8.4.2019 § 8

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään antaa sosiaali- ja terveysministeriölle sekä valtiovarainministeriölle eläkejärjestelmien erillisyyttä selvittävän työryhmän raportista liitteen mukainen lausunto.

Tarkastetaan ja hyväksytään pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Tarkastettiin ja hyväksyttiin pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Liite:

- Lausunto eläkejärjestelmien erillisyyttä selvittävän työryhmän raportista

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia

Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

henkilöstöjohtaja Kirsi-Marja Lievonen, (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)